

Universiteit
Antwerpen

Najaarslezing Fonds voor Cultuurmanagement:

**Europese Identiteit in tijden van crisis en
transformatie: Reflecties op verleden, heden
en toekomst**

**Maandag 25 november 2024
18u30 - 20u**

Fonds voor Cultuurmanagement
Universiteit Antwerpen

Bestaat er een Europese identiteit en hoe wordt deze gevormd?

Naar goede gewoonte organiseert het Fonds voor Cultuurmanagement een najaarslezing over een actueel thema binnen de cultuursector. Dit jaar nodigen we u graag uit op maandag 25 november 2024 voor een boeiende keynote door Caroline de Gruyter, columniste en Europa-correspondent voor NRC, over het thema: "Bestaat er een Europese identiteit, en hoe wordt deze gevormd?"

Caroline de Gruyter, een van de meest vooraanstaande stemmen op het gebied van Europese politiek en cultuur, zal in haar keynote reflecteren op hoe de snelle en turbulente veranderingen in de wereld de Europese identiteit beïnvloeden. De Europese identiteit, lange tijd moeilijk te definiëren, krijgt nu een nieuwe, zowel culturele als politieke dimensie. De Gruyter onderzoekt hoe gezamenlijke bedreigingen ons als Europeanen dichter bij elkaar brengen en hoe dit onze gemeenschappelijke identiteit vormt.

Vervolgens nemen **Gilles Ledure (algemeen directeur Flagey)** en **Prof. dr. Peter Bursens (UAntwerpen)** ons mee in een boeiende discussie over deze thematiek en de implicaties van dit vraagstuk voor culturele en creatieve organisaties.

Deze lezing biedt een unieke kans om na te denken over wat het betekent om Europeaan te zijn in de 21ste eeuw, en welke rol cultuur hierin speelt. Caroline de Gruyter, Gilles Ledure en Prof. dr. Peter Bursens zullen hun inzichten en jarenlange ervaring delen en ons uitnodigen tot een kritische reflectie over dit uiterst actuele en complexe thema.

FONDS VOOR CULTUURMANAGEMENT

Het Fonds voor Cultuurmanagement van de Universiteit Antwerpen wil reeds meer dan 20 jaar de reflectie en het debat over het cultuurmanagement stimuleren.

Hiertoe organiseert het Fonds met de steun van de heer Thomas Leysen jaarlijks een najaarslezing en een congres rond een relevant management topic in de cultuursector.

Tevens reikt het Fonds alternerend een prijs uit aan een scriptie en een doctoraat in het Cultuurmanagement. Het Fonds wil daarmee de kwaliteit van het management in de sector van kunst en cultuur mee helpen stimuleren en goede praktijkvoorbeelden delen.

WEBSITE

<https://www.uantwerpen.be/nl/projecten/fonds-voor-cultuurmanagement/>

SCRIPTIEPRIJS

<https://www.uantwerpen.be/nl/projecten/fonds-voor-cultuurmanagement/scriptieprijs/>

SCAN ME

Programma

18u

Ontvangst en registratie met koffie

18u30

Keynote **Caroline de Gruyter**, columniste en Europa-correspondent voor NRC

19u15

Discussie met Prof. Dr. Peter Bursens (UAntwerpen) & **Gilles Ledure** (algemeen directeur Flagey).

19u45

Q&A & vragen vanuit publiek

20u

Receptie

Keynote Caroline de Gruyter

De wereld verandert razendsnel, er wordt van alle kanten op Europa ingebeukt. Oorlog komt dichterbij. Bedrijven, gemeentes en infrastructuur worden gehackt. En onze grootste bondgenoot, Amerika, vindt dat wij Europeanen onszelf maar eens moeten gaan verdedigen. Al deze ontwikkelingen doen iets met ons Europeanen. Met 'ons' als collectief. We zijn afgelopen jaren anders tegen de wereld gaan aankijken.

En daarmee kijken we ook anders naar onszelf. Want in een vijandige wereld hebben we elkaar meer nodig dan ooit. De Europese identiteit, die lange tijd bijzonder 'flou' en vluchtig was – niemand kon goed definiëren wat het precies was zonder te vluchten in cultuurhistorische tractaten -, krijgt er momenteel een belangrijke dimensie bij, die cultureel en politiek is tegelijkertijd. Aristoteles zei eens dat een externe dreiging zelfs de ergste vijanden verenigt. Hoe dat op dit moment in Europa gebeurt, dat is wat Caroline de Gruyter in haar lezing exploreert.

Caroline de Gruyter is Europa-correspondent en columnist voor NRC Handelsblad. Ze schrijft elke zaterdag de column In Europa en woont in Brussel. Caroline publiceert al sinds 1999 over Europa en de Europese politiek. De helft van die tijd woonde ze in Brussel, waar ze onder meer de eurocrisis versloeg. Ze won de Heldringprijs voor beste columnist (2015) en de Vondelingprijs voor haar Europa-oeuvre (2013) en werd tweemaal genomineerd voor de European Press Prize. Caroline is ook columnist voor Foreign Policy, De Standaard en EUobserver, en is lid van de European Council on Foreign Relations. Eerder woonde ze in de Gazastrook, Jeruzalem, Brussel, Genève, Wenen en Oslo. Ze heeft vijf boeken geschreven die allemaal gaan over democratie, globalisering en het drijfzand van soevereiniteit. Haar boek Beter wordt het niet; een reis door de Europese Unie en het Habsburgse Rijk (2021) werd een bestseller en werd vertaald in het Frans, Duits, Zweeds en Hongaars.

Gilles Ledure

De afgelopen tien jaren werden er nogal wat belangrijke figuren en evenementen herdacht uit onze rijke Europese politieke, culturele en intellectuele traditie: het Utopia van Thomas More, de Theorie van de Big Bang door Georges Lemaître, de revolutionaire componisten Ludwig van Beethoven en Arnold Schönberg of recentelijk nog de filosoof Immanuel Kant. Hun inzichten werden geformuleerd tijdens of op de achtergrond van fundamentele gebeurtenissen (en conflicten) zoals de 16e -eeuwse Godsdienstoorlogen, de Franse Revolutie of in aanloop naar en tijdens de duizelingwekkende evoluties en transformaties van de Twintigste Eeuw. Grote leidmotieven als godsdienstvrijheid, universalisme, wetenschapspositivisme en vooruitgangdenken werden de pleiwalsen van onze dominante, Europese maatschappijvisies. Vandaag durft en moet een nieuwe generatie Europeanen hierbij kanttekeningen plaatsen. Aan de hand van een begrippenarsenaal dat zich baseert op inclusie, diversiteit, antikolonialisme en dito anti-imperialisme, schrijven zij een belangrijk nieuw hoofdstuk van onze Europese identiteit. Maar is deze nog wel Europees? Of is deze onderzoekende houding nu juist typisch Europees? Op het fronton van de Grote Synagoge van Brussel staat "Hebben wij niet allen één Vader, heeft niet één God ons geschapen?" De uitnodiging tot discussie en reflectie van de Profeet Maleachi, opgenomen in het Oude Testament en zo één van de vele diepe bronnen van onze Europese identiteit, wijst op een Verbond tussen Mens en God. Vandaag kunnen we dat debat lezen als de zoektocht naar de waarden en begrippen die onze Europese samenleving zin kunnen geven. De opdracht is immens maar noodzakelijk.

Gilles Ledure is een gepassioneerde Belgisch musicoloog en cultureel leider met een rijk gevulde carrière in de muziekwereld. Na zijn studies in de musicologie aan de Universiteit van Leuven en de Sorbonne in Parijs, zette hij zich in voor het artistiek leiderschap van prestigieuze orkesten zoals het Orchestre National de Lille, het Orchestre Philharmonique du Luxembourg en het Nationaal Orkest van België. Sinds 2011 is hij algemeen en artistiek directeur van Flagey, het bekende cultuurhuis in Brussel, en sinds 2019 ook voorzitter van de jury voor de instrumentale sessies van de Koningin Elisabethwedstrijd. In zijn streven om muzikale creativiteit onder jongeren te bevorderen, richtte hij Tactus op, een forum voor jonge componisten, en de Flagey Academy, waarmee hij nieuwe generaties inspireert en ondersteunt in samenwerking met culturele organisaties door heel Europa.

Prof. dr. Peter Bursens

Jean Monnet schreef ooit dat Europa pas stappen zet naar meer integratie in tijden van crisis. Enkel dan wordt de meerwaarde van integratie duidelijk en tastbaar. We nemen allicht het woord crisis te snel in de mond, maar het valt niet te ontkennen dat Europa wel wat te verduren kreeg en krijgt: banken die bankroet gaan, onbetaalbare staatsschulden, opvang van vluchtelingen, Brexit, Covid, klimaatverstoring, oorlog in Oekraïne, hoge energieprijzen en inflatie, oorlog in het Midden-Oosten, Trump II, Daar is ongetwijfeld meer en diepere samenwerking van gekomen: regulering van banken, het migratiepact, gezamenlijke vaccinaankoop, EU schulden, klimaatwet, ... Maar heeft dat ook wat met de Europese identiteit gedaan? En hoe kunnen we identiteit meten? Varieert de perceptie over een Europese identiteit tussen de lidstaten, naargelang opleiding, leeftijd, sociale groep? En is identiteit exclusief of gelaagd? Te veel en te diepgaande vragen om sluitend te beantwoorden, maar te belangrijk en te actueel om niet te stellen.

Peter Bursens (°1971) studeerde politieke wetenschappen en internationale betrekkingen. Hij behaalde een doctoraat aan de Universiteit Antwerpen (1999) met een proefschrift over lobbyconfiguraties in de Europese Unie. Hij was pre-doctoraal en postdoctoraal onderzoeker bij het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) en deeltijds docent aan de Katholieke Universiteit Brussel (KUB) en de Université Libre de Bruxelles (ULB). Momenteel is hij gewoon hoogleraar aan het Departement Politieke Wetenschappen van de Universiteit Antwerpen. Hij is lid van de onderzoeksgroep Politics and Public Governance en mede-promotor van het Research Excellence Centre GOVTRUST. Zijn onderzoeksinteresses omvatten Europese integratie, federalisme en de democratische legitimiteit van meerlagige politieke systemen. Hij doceert op bachelor- en masterniveau over Europese integratie, federalisme, onderhandelingen en besluitvorming in de EU. Aan de Antwerp Management School doceert hij over meerlagig bestuur in de Executive Master of Public Management and Leadership. Hij is directeur van het Jean Monnet Centre of Excellence aan de Universiteit Antwerpen (STRATEGO).

FONDS VOOR CULTUURMANAGEMENT

Volg ons op instagram: [fonds_voor_cultuurmanagement](#)

Linkedin: [Fonds voor Cultuurmanagement](#)

Facebook: [Master in het Cultuurmanagement UAntwerpen](#)